

se, aby zcizitel měl pouze vlastnost kupce. Jest tedy obchodní zákon pro držitele výhodnější než o. o. z., ježto nežádá, aby nabyvatel při nabývání zboží neb jiných movitých věcí živnostenské oprávnění obchodníkově zkoumal. Při tom však nesmí se přehlédnouti poslední odstavec čl. 306 obch. z., dle kterého věci ukradené a ztracené ustanovení tohoto článku se vymykají.

12. Ku zřízení ruční zástavy na movitých věcech, papírech majiteli svědčících neb indosovatelných pro pohledávku mezi kupci z obapolných obchodů vzešlou, není třeba zvláštní formy (čl. 309 obch. z.). Ostatně nežádá ani občanský zák. ku zřízení ruční zástavy na věcech movitých nebo papírech majiteli svědčících vyjma titul a skutečné odevzdání zastavené věci žádných forem (§§ 451, 452 a 1368 o. o. z.).

13. Byla-li ruční zástava mezi kupci zřízena písemně, může věřitel, je-li dlužník v prodlení, ze zástavy se hojiti, aniž by třeba bylo žaloby (čl. 310 obch. z.).

14. Bylo-li mezi kupci smluveno, že se věřitel může bez soudního řízení ze zástavy uspokojiti, smí tento, je-li dlužník v prodlení, zástavu ve veřejné dražbě aneb obchodním dohodcem neb jinou oprávněnou osobou dáti prodati.

15. Kupci přísluší pro dospělou pohledávku vůči jinému kupci retenční (zadržovací) právo ku věcem dlužníkovým, jsou-li tu podmínky čl. 313 obch. z., jakož i při pohledávce nedospělé dle podmínek čl. 314 obch. z. (čl. 313, 316 obch. z.).

IV. Výsadní práva protokolovaného kupce.

1. Právo k užívání firmy, kdežto obchodníci nižšího druhu (čl. 10 obch. z.) k označení svého obchodního závodu užívati musí svého plného jména i příjmení. (§ 44 živn. ř.)

2. Právo ustanoviti si prokuristu.

3. Právo vésti obchodní knihy. (Viz čl. Knihy obchodní.)

4. Majetková práva choti kupcovy, jehož firma v obchodním rejstříku jest zanesena, smlouvami přiznaná poznamenají se v obchodním rejstříku s tím účinkem, že mohou proti věřitelům kupcovým býti ku platnosti přivedena, při čemž jest lhostejno, byly-li tyto smlouvy uzavřeny před nebo po protokolování firmy. (§ 16 úv. zák.)

5. Úpadek kupce, jehož firma po dva roky před vyhlášením konkursu v rejstříku byla zanešena, lze ukončiti nuceným vyrovnáním (§ 208 konk. ř.).

Kuplířství.

I. Pojem.

Kuplířství je úmyslná podpora smilstva jiných lidí. Smilstvem pak sluší rozuměti netoliko nemanželské souložení, nýbrž i jiný způsob smilných skutků. Kuplířství jest tu i tehdy, bylo-li předsevzato jednání, kterým smilstvo jiných osob má býti podporováno, třebaš skutek smilstva sám ještě proveden nebyl. Obyčejně děje se kuplířství ze ziskuchtivosti; tato však není dle našeho zákona podmínkou trestnosti.

II. Kuplířství trestá se všeobecně jako přestupek, pouze některé zvláště těžké případy jsou označeny jako zločin a to:

1. Byla-li kuplířstvím vědomě svedena osoba pohlavně dosud bezúhonná;

2. dopustí-li se ho rodiče, poručníci, vychovatelé, učitelé vůči svým dětem, poručencům aneb osobám, které jim ku výchově neb vyučování

byly svěřeny, při čemž na tom nezáleží, jsou-li osoby svěřené mravně bezúhonnou čili nic. V obou případech trestá se zločin tento těžkým žalářem od 1 až do 5 roků (§ 133 tr. z.).

III. Přestupku kuplířství se dopouští:

1. Kdo nevěstku za účelem provozování její smilné živnosti vědomě přechovává nebo vůbec jí přístřeší k tomu poskytuje. Dle dosavadního stavu zákonodárství jest lhostejno, zda nevěstky za jistých podmínek policií jsou trpěny neb ne.

2. Kdo vědomě provozuje obchod přivážením neb přiváděním nevěstek.

3. Kdo se propůjčí za prostředníka při podobných nedovolených jednáních (§ 512 tr. z.).

Uvedené tři případy trestají se tuhým vězením ode 3 do 6 měsíců, kterýžto trest se zostří, byla-li tato nedovolená živnost po delší dobu provozována (§ 513 tr. z.). Byla-li však pro kuplířství odsouzená osoba již pro tento čin trestaná, má býti po přestálém trestu z dosavadního bydliště, a je-li cizincem, ze všech zemí na říšské radě zastoupených vypovězena (§ 514 tr. zák.).

4. Kuplířství dopouští se dále ten, kdo výživu svou má ve smilstvu jiných po živnostensku provozovaném a tím smilnou živnost pozitivní činností podporuje. (Nál. kas. s. dv. ze dne 20. září 1890 č. sb. 1361). Tento přestupek trestá se tuhým vězením od 8 dnů do 3 měsíců (§ 5 zák. ze dne 24. května 1885 č. 89 ř. z.).

5. Majitel hostince, který příležitost ku smilstvu poskytuje. Po prvé se potrestá peněžitou pokutou od 25 do 200 zl., při dalším pokračování odebere se mu koncese hostinská a prohlásí se za neschopného k opětovnému její dosažení. Dopustí-li se však lidé služební bez vědomí svých pánů tohoto přestupku, potrestají se vězením od 8 dnů do 3 měsíců (§ 515 tr. z.). S ustanoveními obecného trestního zákona shodují se též ustanovení vojenského trestního zákona (§§ 411 IV., 412, 786—789) a ohledně zločinu kuplířství i trestní zákon pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 207 IX., 208).

IV. Osnova nového trestního zákona odstraňuje nesrovnalost v dosavadním zákonodárství trvajícím, která se jeví v tom, že ačkoli provozování smilné živnosti ve skutečnosti policejními úřady se trpí, přece osoby, které nevěstkám za plat přístřeší a útulek poskytují aneb jim vůbec při této živnosti nápomocny jsou, trestně se stíhají.

Dle § 199 č. 1. osnovy dopouští se přečinu kuplířství pouze ten, kdo smilné živnosti podporu poskytl a při tom nedbá policejních opatření vydaných ohledně veřejných nevěstek. Tento přečin trestá se vězením do 6 měsíců.

1. Jako přečin kuplířství však vězením od 1 měsíce do 2 roků trestá se:

a) když ženská osoba dosud mravně zachovalá (která se dosud neodala smilné živnosti) byla pro takovou živnost získána, nebo

b) byla-li pohlavně bezúhonná osoba ženská lstivými prostředky k souložení svedena.

2. Jako zločin trestá se kuplířství od 1 do 5 roků nebo vězením od 3 měsíců do 5 roků v následujících případech:

a) Přimějí-li rodiče, poručníci, vychovatelé, učitelé, duchovní osoby, úředníci, lékaři a pod. své děti, poručenice neb vůbec osoby jich péči neb

výchově svěřené k tomu, aby se jiným osobám za účelem ukojení jich pohlavních žádostí poddaly;

b) Stejného zločinu dopustí se ten, kdo jistou osobu do ciziny odveze za tím účelem, aby se tam oddala smilné živnosti.

Přestupku proti veřejné mravopočestnosti dopouští se ten, kdo vyjma uvedené případy živí se jakýmkoliv způsobem ze smilstva po živnostensku provozovaného a trestá se vazbou od 6 hodin až do 2 měsíců (§ 459 osnovy).

Kupování zboží podezřelého.

Podezřelé jest zboží, při kterém lze se domnívati buď dle jednotlivých okolností nebo dle povahy prodavače, že způsobem nepoctivým se dostalo z držení majitelova do rukou osoby třetí.

Zákon trestní rozeznává ve příčině koupě zboží podezřelého několik druhů přestupků:

1. Opomenutí prodavače (nebo též věc) zadržeti a způsobiti jeho předvedení úřadu. K tomu jest povinen:

a) každý, komu se nabízejí věci ku prodeji nebo ku zástavě, které dle své povahy proti nabízejícímu podezření vzbuzují, že jsou ukradeny (§ 476 tr. z., § 749 voj. tr. z.);

b) zlatník nebo stříbrník, jemuž se nabízí roztavené zlato nebo stříbro ke koupi, které není označeno jménem jiného oprávněného zlatníka nebo stříbrníka;

c) klenotník a obchodník zbožím ozdobnickým, dělník zlatnický neb stříbrnický, jimž se skvosty, zlato a stříbro ke koupi nabízí osobou, o které lze souditi dle okolností, že není majitelem jich, nebo, že není pravým majitelem poslána (§ 473 tr. z., 746 voj. tr. z.).

Trestem v těchto případech jest pokuta 25—100 zl. (§ 473 tr. z.).

2. Téhož přestupku dopouští se ten, kdo koupí takovou věc a sice:

a) živnostníci pod č. 1. *b)*, *c)* uvedení, když koupí věc nabytou způsobem v § 473 tr. z. naznačeným. Trest jest pokuta od 50 do 500 zl. (§ 474 tr. z., 747 voj. tr. z.);

b) každý, kdo podezřelou věc koupí nebo na ni půjčí. Trest se vyměří dle hodnoty věci od 25—500 zl. (§ 477 tr. z., § 750 voj. tr. z.).

3. Vetešníci, podomní obchodníci anebo kdokoli, jenž vede živnost a obchod věcmi prodanými, odloženými nebo starými, dopouští se tohoto přestupku, jestliže od nedospělých dětí něco koupí nebo vymění. Trest jest pokuta od 5 do 50 zl. nebo vězení od 1—10 dnů (§ 471 tr. z., § 744 voj. tr. z.).

Osnova nového trestního zákona činí rovněž rozdíl mezi koupí podezřelých věcí a opomenutím oznámení jich při nabídce ke koupi; kromě toho však stanoví, že povinnost oznámiti resp. zadržeti podezřelého prodavače mají toliko někteří živnostníci (vetešníci, pak ti, kteří provozují obchod zastavárenský, zlatníci a stříbrníci, bankéři a j.) nikoli však každý, jemuž se věc ku koupi nabízí.

Kurator (opatrovník).

I. Pojem.

Opatrovníci jsou soudem zřízeni zástupci, jimž náleží zákonem stanovená péče o osoby, které z důvodu jakéhokoliv nemohou ani své záležitosti samy si obstarávat ani svých práv chrániti a jimž otcovské moci se nedostává (§ 269 o. o. z.).